

Petrhůvský

ilustrovaný

Zpravodaj

11. roč.

1 číslo

D o d r u h é h o r o č n í k u .

Dnešním číslem zahajujeme druhý ročník našeho oblíbeného časopisu P.I.Z. P.I.Z. vyšínul se mezi nejčtenější časopisy světa. Je čten všude. Podívejte se v elektrice, ve vlaku, na dělníka i milionáře, každý má v ruce - Večerní České slovo, nebo Polední list. Tak rozšířen je ~~xx~~ P.I.Z. po vlasti České, že za každým cukrářským výkladem vidíte palcovými písmenami napsáno :
P I Z ujete již?

S humorem všechno. Bez humoru nic. Proto čtěte P.I.Z.

H u m o r r a d í .

Usmějte se přátelé
do nového roku.
Se mnou, s bratrem Humorem
chutě do poskoku.

Usmějte se přátelé,
není třeba trudu,
i když všechno odejde,
jen když já vám zbudu.

Usmějte se přátelé,
humor na vás volá.
Humor zve vás k vítězství,
humor nesnáš zdolá.

Šek.

N e p ř e h l é d n ě t e . Všichni čtenáři PIZ vědí, že je jejich svatou povinností přispěti malým dárkem, alespoň malým dárkem na režii Klubu mládeže ČAS a podpořiti ~~xxxxxxxxxxxx~~ Jeho časopis Astro-
nom amatér hmotně, a PIZ kulturně ....

Amatéři v astronomii.

Především proti všem opačným názorům jsem nucen říci, že čistý amatérismus v astronomii je nemyslitelný. Amatérismu v astronomii nikdy pšenice neporoste, protože na to nejsou peníze. Má-li amatér větší nároky, doporučuji mu jiná odvětví vědní. Nenáročný amatér může vydávati Astronoma amatéra, který vynáší čisté 3 koruny ročně, či může vydávati pohledy se země do prostoru, které obyčejně vynášejí dluhy, či může vydávati při pozorování skřeky rozličné, kterým se říká hlášení meteorů.

Dobry amatér může pozorovati jak se členové Klubu dřou na atlasu, či může pozorovati mládence i panny jak využívají tmy kopule k různým scénám, při kterých se člověk obyčejně rdí, když ho někdo vidí, ale jinak v duchu zuří, že není na místě toho mládence, resp. té panny. Konečně mluvíti o tom není jen perfidností, ale též nošením dříví do lesa, neníliž pravda pánové i dámy.

Tedy především k tomu amatérismu, amatérismus v astronomii je velmi důležitý, a odborníky je hodně ceněn. Amatérismus je však i důležitý pro samého amatéra, neboť podporuje trávení, myšlení, i síli svalstvo. Tak přemýšletí je nucen každý k tomu, proč se různé různé části strojů drátují k / dnes se to již - po odchodu místního dráteníka - nedělá /, proč se fotografuje na štaflích, proč při Perseidách jsou vždy rozbité akumulátory, atd. Trávení se podporuje otravováním členů na debatních večerech, veselých večerech, a hlavně předčítáním P.I.Z. Svalstvo se síli při nošení postele při síťovém pozorování, zkrátka atletikou těžkou i lehkou. Ktěžké patří mimo zminěného nošení postele ještě nošení zakreslovacího stolu. // Při tom jsem konstatoval, že členstvo je ještě velmi málo zdáté. Tak nedokáže odnést zreadle na baštu a zpět, ale musí si po odněšení na baštu celou noc odpočinout. / O lehkou atletiku je také

na LHS dobře postaráno: zeptejte se na ní ~~XXXXXX~~ Vka, když zrají na baště hrušky. Ale pozor, on bývá někdy ve špatné náladě.

Z těchto ukázek je zřejmo, že práce amatérská je vysilující, a že se jí mohou zabývat jen zdatní jedinci. Doufám, že též u nás najde hodně následovníků.

Lidové prapovídky člena Klubu mládeže.

/ zařazeno z nevydaného novoroč. čísla. \

Na Nový rok plju ještě ze Sylvestra grog.

Na tři krále zatačeno je stále, ať se nevyjasní nenadále pro pána krále.

Na hromnice, svit meteorů by nebyl více, zapálím pánu bohu tři svíce.

Březen, na baštu lezem.

Duben, to už tam budem, Lyridům hudem.

Až bude máj, půjdeme v háj, kam nás pošle zapisovatel, a člen redukční rady.

Leden křík bílý, v hospedě bychom byli.

Studený máj v hospedě ráj, maryáš hraj.

K r i t i k y .

V Astronomu amatéru č. 9. byl článek o zlepšení amatérského dalekohledu. Článek ten byl úplně zbytečný, neboť každý amatér ví, že dalekohled jde zlepšit- ale kde bylo upozornění, že je tak výhodné učiniti na náklad ČAS a astronomického ústavu prof. Heinricha. V kopulích LHS je možné zásobiti se okuláry, u prof. Heinricha objektivy.

Ký ho čerta.

K 10. číslu A.A. se táží autora: Amatérů v astronomii. Kde se dovoloval proměnných hvězd o svolení k proměřování vzdáleností? Také bychom ^{věděli} rádi, jakou řečí tak bylo učiněno, a jak dlouho trvala odpověď od proměnných ve velké mlhovině v Andromedě?

B. I. bey

Bodování. Pro podporu cizineckého ruchu a pozorování divů nebeských zavedl Klub mládeže bodování vykonané práce. Nejlepší pracovníci budou odměněni z fondu Vybrakovaného a to buď darem knižním, či nějakým vyznamenáním. Do fondu prý bude darováno větší množství tiskopisů, kterých se ČAS za žádnou cenu nemůže zbavit. Bodováním vzrostla netušenou měrou frekvence meteorů i nepravidelnost všech pravidelných proměnných hvězd.

Meteory mají největší frekvenci při oblačných nocích. Vysvítá to alespoň z teoreticko-praktické tabulky Bláhovy. Čím více zataženo, a čím méně meteorů, tím je větší frekvence.

Upozorňujeme všechny pozorovatele, že na LHŠ byl pro ně pořízen neobvyklý luxus: lehátko, vypálené baterie, rozbitý akumulátor a vždy pro dva pozorovatele jedna deka - vše zdarma k použití. Stopky a ostatní pozorovatelské potřeby přinést s sebou.

Pozorovatele proměnných hvězd upozorňujeme, aby našli triedr. Ondyho jsem ho hledal, a triedr byl fuč.

S potěšením konstatujeme, že po pořízení všech potřeb k pozorování proměnných je neustále zataženo. Doufáme, že než se rozbije triedr a roztrhají mapky, že počasí se nezlepší.

Každý průtah ve vydávání Astronoma- Amatéra ohrožuje ho finančně : režie vydavatelstva i administrace rychle prázdní pokladnu. Pospěště se zakázáním časopisu, b nebo nebude co zakazovat.

Fotografický oddíl Klubu prý zahájí činnost již v příštím desítiletí. Tato zpráva jistě všechny mile překvapí. Redakce P.I.Z. za ní ovšem neručí.

Návod na zakreslování meteorů .

Snad tomu ani nebudete věřit, že meteory se mohou zakreslovat. Kdo na tento nápad přišel, zasloužil by, aby musel alespoň lýden poslouchat vtipy mistra I. Stejně jako já - jak z těchto několika řádek je zřejmo - zavrhuje všichni členové Společnosti zakreslování meteorů jako morovou ránu, a vyhýbají se mu jako čert kříži, ne-li ještě více.

O rozlišení této morové rány po republice ČS se nejvíce zasloužila sekce pozorovatelů meteorů, na štěstí jen velmi málo rozšířená. Veliká zásluha na potírání této nemoci patří boze sporu zakládajícímu členovi Klubu mistra B o r i s o v i, který první ukázal, jak neúnavnou prací je možno každé zakreslování znkaziti. Především se pokoušel nezapisovati data pozorovaná, odbýváje každého členu tvrzením, že je to zbytečnost. To se brzy ukázalo velmi nedostačující, a proto b.l. se uchýlil k jistějším prostředkům: jal se vybírat mapy již zakreslené jinými pozorovateli, a do těchto zakresloval znovu. Meteory přirozeně zase nepopisoval. V poslední době konečně odnášel protokoly a zapomínal je po kapsách a všelikých místnostech, zkrátka jak to šlo. Tímto způsobem také redukoval pozorování. Tak třeba loňské Perseidy byly zn tímto způsobem skvěle vyřešeny, čemuž jsou všichni členové Klubu udivení byli. Nejvíce za práci je mistrovi b.l. povděčen kolega A, který překročil zkaženým maximem 5 - eka v tabulce o 3/4 hodiny.

Protože však b.l. byl nevraživostí pilných členů vyobcován z místní skupiny pozorovatelů a protože dnes skoro na LMŠ nedochází, hraje si asi doma na gramofon Š - ekovy desky - rozmáhá se znovu na LMŠ neřest zapisovatelská, a já mám zde udělití zakreslovatelům několik rad.

Tož především jim radím, aby nic nezakreslovali, protože mapy nového katalogu vynášet nemíním. Za to doporučuji těm, kdož

kdož prvé mé výzvy neuposlechli, aby meteory zakreslovali do map. Rozhodně nedoporučuji zakreslování do oblohy ve výborovně, anžto při větší frekvenci by se pozorovatel uštvál věčným převíháním z bašty k "mapě". Meteory se zakreslí tak, aby dávali radiant, byť zrovna nebyl žádný roj. Při zakreslení se řídíme polohou meteoru mezi hvězdami. Když hvězdy nevidíme, lze si na ně posvítit ~~xxxxx~~ dobrou baterií. Mění-li se ruce, zakreslíme meteor do jiných souhvězdí, která jsou zrovna vidětí.

Ze zakreslování dojdeme k zajímavým poznatkům. Tak Šlek dokázal, že při pozorování je výborné zaměřovati Ariete a Triangulem, že je možno se 4 hodiny vysvítit 2 baterie svítiloi zaručeně 10 hodin, a i

V poslední době místo zakreslování pozorujeme sítěmi. Při tomto pozorování se díváme skrz drátěnou síť, proto těmto pozorováním říkáme Byrdův program. Sítě jsou mnohem lepší než mapy, protože pozorovatel má pod sítí postel, takže se lépe spí. Sám při pozorování jsem ~~zaukl~~ toho moc pochytíl, hlavně když jsem pozoroval počínání A a Vx. Především sítě mají tu výhodu, že se při nich pozorovatel necravuje. Při malé frekvenci si může síť houpatí, a odečítati souřadnice hvězd. Když náhodou letí meteor, jede se sítí za ním tak, aby souřadnice meteoru byly stále tytéž. Tím dostane až 90% stacionárních meteorů. Viděné meteory se nehlásí, ale vždy se odškytají. To je ovšem jen v případě, že pozorovatelé trpí nespavostí. Spí-li oba pozorovatelé zapíší se meteory po pozorování. Spí-li jen pozorovatel, vzbudí ho zapisovatel každou hodinu k odečtení polie kontrolních hvězd. Spí-li zapisovatel, zapíší se meteory po pozorování, jako by spali pozorovatelé oba.

Doufám, že tímto poučením jsou všichni členové Klubu nadmíru spokojeni, a že budou pozorovati a zakreslovati meteory stejně náruživě, jako pěstují ostatní pozorování. Vezměte si za příklad pana Ký, který má za loňský rok ~~ixxxxxx~~ celou jednu pozorovací hodinu.

Zákryty těles nebeských.

Pozorování zákrytů měsícem doporučuji vřele našim amatérům. Nejběžnější zákryty jsou zákryty hvězd, ale též jiná tělesa mohou být měsícem zakrývána. Tak ve škole jsme zakrývali měsícem veliký kanec inkoustem na zdi, aby na to třídní nepřišel, jindy jsme jim zakrývali taháky na tabuli, aby na ně nebylo s katedry vidět, a p.

Zákrytům slunce říkáme zatmění. Zatmění slunce byla vynalezena již velmi dávno. Protože podle výpočtů mohou být pozorována pouze ve dne, doporučuji se k pozorování na LNH normální hodiny přístupu pro občanstvo.

Zákryty se dají fotografovat, a to tím způsobem, že se nejdříve vyfotografuje měsíc, a za 14 dní na te hvězdy. Při značné opatrnosti a pozornosti můžeme dostati velmi pěkný zákryt Polárky nebo Velkého vozu. Boris obvykle fotografoval zákryt Pleiád nebo mlhovinu v Orionu.

Ký s hor.

B e s í d k a m l á d e ž e .

Nesmíme zapominati, že Klub mládeže je především klubem m l á d e ž e , proto nesmí být mládež nijak odstrkována ani v PIZ. Vedení dobrým úmyslem, zavádíme tuto tento koutek, který bude přinášeti různé zprávy ze života mládeže. Jako první ukázkou naší nové dětské tvorby přinášíme tuto epizodu /

Členové Klubu jsou již staří dědečkové, vesměs plešatí. Bezvlasatý I sedí u kamen, masíruje si reumatické nohy, Ba kibicuje při mariáši, a ostatní členové se baví.

-Pánové, mně ten hexnáš leze na nervy. Já nevím, ale budu si muset na něj dát ještě jedno pivo.-

-Jo pane nadvrchní rado, když ste počítal Ambronna, a zapisoval meteory tudle Jeho Spektabilis panu děkanovi právnický fakulty, tehdy ste byl jinčí kabrňák.-

-No však, když vy ste převrh tu kytku, taky ste jinak utíkal ze zasedací síně, aby se pan Kadavý vo tom nedověděl, než byste běžel dnes.-

-No, dej mu pámbů dobrý nebe, ale kalužinku měl prej tehdy rádnou.-

-A smí se ptát co se vlastně panu Kadavému stalo? Já ani nevím, že je v pánu.

- Copak vy to nevíte? Před 15^{lety} chudák spadnul se židle a zůstal viseť na tom hřebíčku co sme měli vyhlášku Klubu.

- A chudák, vopravdu chudák. Vo tom sem nevěděl.

- Pane vrchní řediteli Petřínské observatoře, je to pravda, že budete stavět zase nový omimetrový zrcadlo?

Bum bum.

- Poklona pánové, To už jsem vás dlouho neviděl. To víte rysy. Dělali jsme teď plán třetího mostu přes Nuselský údolí.

- No však pane ministerský nadrado už sme mysleli, že ste na nás zapomněl.

-A to, to, jak vás to mohlo napadnout, já a zapomenout.

- Pánové vy ste jak děti?jak děti. Žaludský eso ste měl vynýst. Takle to musíte dycky prohrát. A pane ministerský nadrado, co je s Astronomem-Amatérem, mý to musíme odříst sami bez Vás. Včera sem dal v ministerstvu rozkaz, aby každý udělal redukci jedný hvězdy, a- bychom měli v příštím čísle zase nějaký pozorování. V posledním toho bylo sotva 30 stránek.-

-Pane ministře, to byl výborný nápad. A co ste dělal vy za celou tu dobu co sem Vás neviděl?-

-Že se tak ptáte, dyk Vám povídám, že sem dal rozkaz, aby každý udělal redukci jedný proměnný. Co pak to je málo práce, vy si myslíte, že každěj nic nedělá, vy ste jak malý dítě. Sám nic nedělá, no, no, jam nepovídejte, z Vás to tak akorát kouká, že byste něco

dělal.-

-Devalte pane, to se ví, že nejsem ministr sociální péče, a-
bych pečoval o každou hospodu, jako vy.-

-Pánové, dybyste se nehádali, jak vodvíváte huby tak mi to
táhne na moje kolena a vono to revma dneska nák nedá polkoj.-

-To se ví, jestli maš zas popadne houser, tak amě pane mi-
nistře dáte vodvívzt.-

-Fuj to moje koleno. Včera sem si ho dal masírovat a pomohlo
to. Budu to muset zejtra udělat zas. A víte pánové, jaký je roz-
díl mezi lenochodem tříprstým a každým z Vás.-

-Nechte si ty Vaše blbý ftipy, kdo to má poslouchat, rači dy-
byste nám posadil, jak máme dělat tu výstavu amatérský astronomie.m
Já myslím, že bude nejlepší vzít si celý výstaviště.-

-Jo! tak lenochod tříprstý má na nehou tři prety a každej z Vás
jich má pět, a to výstaviště bych doporučoval.-

-Prosím Vás, vyhoďte ho, ze ty blbý ftipy.-

-Pomóc pane Strubl, pomóóóe, pane vrchní chemickéj doktore, pa-
matujte na m o j e k o l e n a . P o m ó ó é ó ó ó ó ó ó ó ó c.
Bum, Prrráááásk.

Z venčí je slyšet nařikání, v síni je kreval. Potom vše pomalu
mizí, a je slyšet hlas.

-Človče, takhle zachumlanej u sítě, že se nestydíš. Aron už
má s Vrátníkem skoro stovku meteorů. A co slečna Dolejší, slečno,
s l e č n o , s l á č n ó , nespěte,máte pozorovat.

Ach jo, to zas bylo jednou pozorování. Jak pak má vypadat re-
dukce, jak se z takových výsledků má těšiti pan Dr. Guth. A tím se
chlubí Astronom-Amatér..

P o h á d k a   p r o   d ě t i   r o k u   1 9 3 5 .

Alois Vrátník je člen KMČAS. Alois Bláha je taky člen. Oba milují astronomii, ale vedení je potlačuje. Jsou ubožáci, ale i ubožák nosí maršálskou hůl. Přišla svoboda a Vrátník se stal předsedou pražské skupiny pozorovatelů meteorů při ČAS, Bláha se stal jednatelem Klubu. Neúnavnou prací a slušným životem / nechodě po hospodách a zaplivaných hampejzech / našetřil 44 bankovních kont. Kdo šetří má za tři. Ale zkrz ta konta vznikl kravál mezi oběma muži. Avšak Čech Čecha nesní. AxĚ A tak i Vrátník žil z peněz našetřených jeho přítelem. I založil Ba náhle list pro popularisování astronomie: ASTRONOMA AMATÉRA. A s tím si někde rozlil ocet. Kdo chce psa bít, hůl si najde. Vždyť Ba nechtěl než popularisovanější astronomii.

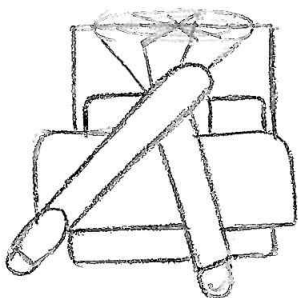
Vlasaté I.

Písničky, které si zpívají členové Klubu.

Jeden, který nechce být jmenován

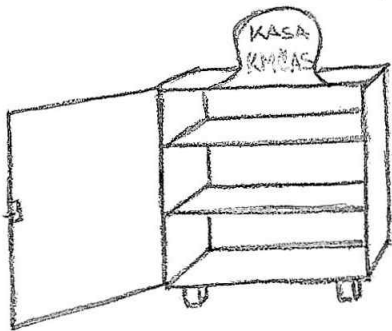
Obrázek konfiskován.

Pál litr piva,
hezkou holku v náručí,
kdo nemá prachy
na bony si vypučí.

Vedoucí pražs. meteor. odbočky:

Spi Arone spi, zavři očka svý,
kdybys dneska nemoh' spáti
musel bych zapisovati,
~~xxx~~ proto raděj' spi.

Pokladník Klubu:

Ach není, není tu, co by mě
těšilo,
ach není, není tu co mě
těší.

Borásek:

Von prej má svý práce dost, proto si obyčejně nic nepěje.
Jinak prej zpívá jen jednu otřepanou písničku: To nemá smysl,
to je blbina.

Pracovní referent:

Práce, naše práce,
ta je jenom k zlosti.
Po tý mojí dřině
praskají mi kosti.
hujajá, hujája
hujajá, hujája.
Po tý mojí dřině
praskají mi kosti.

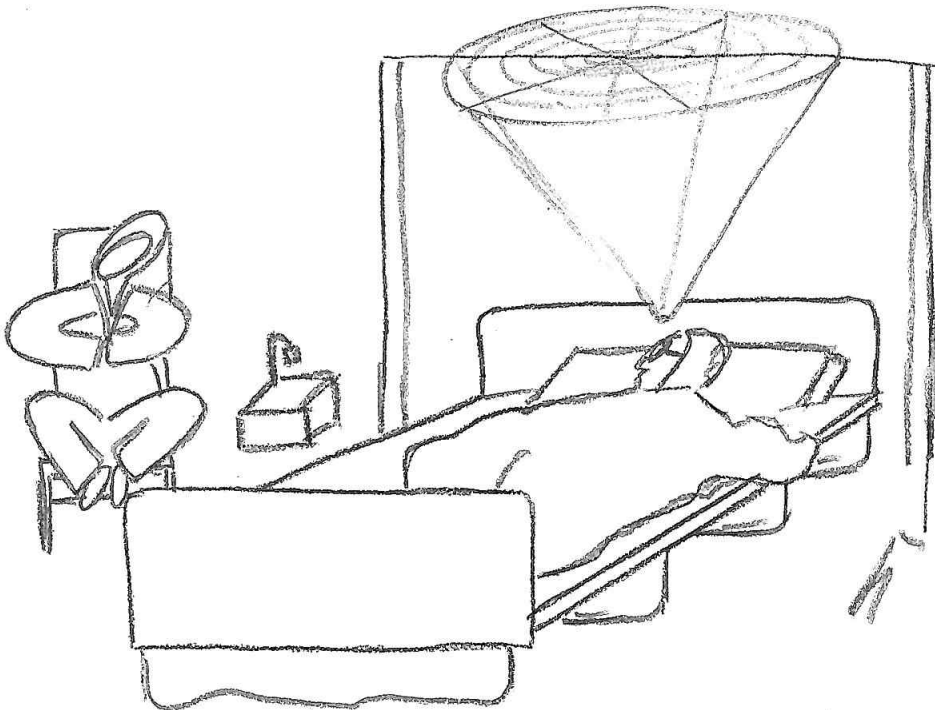
Ještě že v té práci vím
vím si rady lehce:
nedělám když nechci -
nikdy se mi nechce.
Hujajá, hujája
hujajá hujája.
nedělám když nechci,-
nikdy se mi nechce.

A předseda nakonec:

Bylo léto, v poli zráló obilí,
vše se chvělo v žáru měsíčka.
Při proměňnejch sme se zevna potili,
koukali sme se do nebička.....

Nabídka k sňatku. 23 letý, sympatický úředník Čs.st. aero-
linií, majitel vědeckého časopisu, nižší zavalité postavy se
seznámí se štíhlou dívkou, aspoň 2m10. Nab.pod zn. "Mezinár.
ostuda" do adm. t.l.

Pozorujem' noci celé,
vlezli jsme s i do postele.

Tohle nezříš v zimě v létě
nikde po celíčkém světě,
jen na L. H. Š.

Pozorovatel si hová,
usně v noci Vrátníkovi,
a Vrátník spí též.

Š - ek.

Různé.

D a v o s . Tak jsme to v Davosu prohráli. Str. jsme tam
měli poslat, Str. ! Ten by byl připovraždil Švýcary i s
Angličanama, a měli sme mistrovství v suchu.

Povídala jedna paní: Ta naše psí potvora žere samý kosti.
Tak mám starost, aby nedostala kostižer.

/Tuto rubriku řídí I./

Č e k á m .

Já čekám.

Čekám sám. A

meteor vzlétl a zapadl do neznáma..

Já stále čekám.

A život můj jak oné hvězdy svit
zazářil, a jak on bude mřít.

A čekám,

a život můj je stálé čekání,
a čekání to hrozné strach mi nahání,
že jak on zapadnu též někam -
do neznáma.

Hlava moje šílí,

hlava moje pálí.

Rádi bychom žili,

vesele se smáli -

a já jen čekám - na život, nebo na smrt.

Kdož ví.

Š-ek.

Romantické intermezzo.

Dvě nálevky kráčejí měsíční nosí. Jdou tiše a vesele
hlubokým lesem. Jdou širokou cestou. Les tichounce
šumí, a jejich tak úzkými hrdly se line
jen měsíční záře na širokou cestu .

Dvě nálevky kráčejí měsíční nocí

jdou vesele zamklé dále,

jdou hlubokým ~~lesem~~

lesem atd.

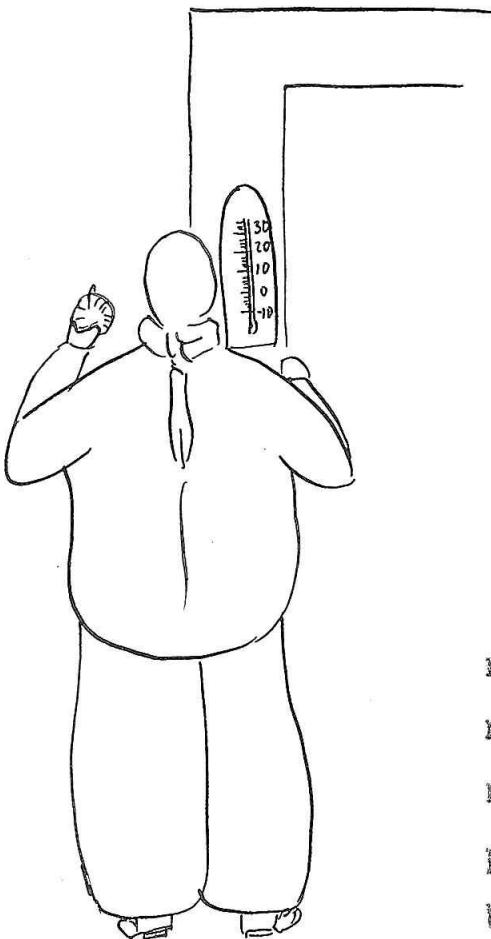
Ch. Morgenstern.

Že je to tak!

V podvečer vše tichne v zadumání,
v podvečer i slunéčko jde spat,
pouze žába dá se do kvákání,
naše mládež jde pozorovat.

Žáby ještě slední píšně pějí,
na obloze hvězd je na tisíc,
a mládenci místo bdění spějí,
z jejich práce - jak vždy - není nic... Š.

Poslední zprávy.

Těsně před uzávěrkou došla
náš zpráva o přesné korekci
stopek. Kolega Vk prý stopky
koriguje zásadně podle teploměru.
Přesnost a úspěch prý zaručen.
Uveřejňujeme s rezervou a bez
poznámek.

Zprávy denního tisku:

Na jižní polokouli byla obje-
vena nová kometa. Je 10 velikosti, u nás
neviditelná. Čtenáře bude zajímat, že
nezávisně na cizině byla u nás objevena
pouhým okem československým amatérem,
bohužel 1/2 hodiny po objevu Jonsonově.

Ži.

Protože nás došla stížnost, že úroveň P.I.Z. po stránce vědecké i kulturně-propagační valem upadá, dotázali jsme se vědeckých kapacit, co o P.I.Z. soudí. Reprodukujeme zde odpovědi:

Do PIZu se rád zakouká
doktor Guth i doktor Slouka.

Pé í Zet je na tři facky,
se vsí úctou Karel Čacký.

Pé í Zet čtu té chvíle,
docent doktor Nechvíle.

Pé í Zet čtu jako host,
svoji práce mám vždy dost. b.1

Pozdrav PIZu, kys dí Hand,
za proměnné vždy Váš Vand.

Pé í Zet vždy pobaví;
za hvězdárnu - Kadavý.

Jak je zřejmo, vědci poznali okamžitě důležitost P.I.Z. Ale též laikové, jak zřejmo, PIZ čtou, ovšem mu asi dobře nerozumějí / několik ukázek / viz vpravo nahoře / laiků je viděti, odkud odpor proti PIZU vane. Vědecký PIZ je jim jen pro legraci! PIZ však přes odpor laiků půjde dále svojí cestou : ukazovati na nové možnosti vědní práce, a na přinášení nejnovějších zpráv ze všech oborů astronomie.

Jak daleko jde nesnášenlivost laiků, viděti z tohoto dopisu:

Prosím pane redachtor,
nechaj toho psaní,
je to hloupé. Hloupější
v světě nezřít ani.

Dyk vy pane redachtor
napadáte členy,
by co dím vždyť urážky
odnesly i ženy.

Proto pane redachtor
nechte psaní zdejší.
To Vám s úctou vzkazuje
Jarmila Dolejší.

P.I.Z. se však neleká žádného ostouzení, a zachová svoji linii i přes odpor hlav nejvyšších.